

tione &c. Ast ope exceptionis elidi potest, quantumvis modus non sit Civilis, sed Prætorius, uti per nudum pactum: hinc 2dò obligatione ipso Jure extinctâ, necessariò liberantur Fidejussores, & Pignora L. 43. D. de Solut. Item Correi L. 2. D. de duobus Corr. const. non verò, si duntaxat ope exceptionis, sivè nudo pacto enervetur obligatio. L. 23. & 25. D. de Pact. Indèque si quis creaverit debitum, & in hujus securitatem Pignora dederit, si postea pactum nudum celebretur liberatorium, liberantur interim & Pignora, si tamen postmodum ab illo iterùm recedatur, prior obligatio unâ cum omnibus suis qualitatibus reviviscit, per consequens & reviviscunt Pignora, cùm obligatio ipso Jure sublata non fuerit; 3tiò Obligatione ipso Jure extinctâ non potest quis ampliùs agere ad cessionem actionum, benè tamen, si illa ope exceptionis extincta fuerit: sic si quis pro debito, quod creaverat, fidejussorem dederit, hic autem pro suo Principale solverit, antequàm sibi à Creditore contra Debitorem actiones cedi petièrit, factâ solutione ad hoc agere non potest. L. 76. D. de Solut. Arg. L. 11. C. de Fidejuss. Gothofr. in Not. ad L. 17. D. de Fidej. Lit. A. Demùm obligatione ipso Jure sublata Judex reum condemnare non potest, quantumvis exceptio supersedeat, si autem ope exceptionis duntaxat tollatur obligatio, Judex rectè condemnat, nisi exceptio scutum fuerit.

S E C T I O 2da.

TRansactio primâ suâ divisione in generalem abit, & specialem. Prior est, quæ se extendit ad omnes, & quascunque lites, hanc tamen ad ea, de quibus Partes verosimiliter non cogitârunt, L. 35. D. de Pact. aut ad res dolo occultatas, suppressâsque extendi nefas esse statuo cum Widm. in Tract. de Transact. p. 2. cap. 1. Abs. 71. Sic quidem ferendus non est, qui generaliter in his, quæ Testamento ei relicta sunt, transfegerat, postea causatur, se de eo solo cogitâsse, quod primâ parte Testamenti, ac non etiam, quod posteriore legatum sit: si tamen postea Codicilli proferantur, non improbè mihi dicturus videretur, de eo duntaxat se cogitâsse, quod illarum tabularum, quas tunc noverat, scripturâ contineretur. L. 12. D. h. t. Altera est, quæ unam duntaxat, & determinatam concernit litem, cujus indoles pariter in eo confidet, quòd ultrâ rem, de quâ transactum est, non transferatur. L. 9. §. 3. v. Nam ea. D. h. t.

Meyius Part. 6, Decis. 149. N. 4. & Part. 3, Decis. 163. N. 10. Indéque, qui cum Tutoribus suis de solâ portione administratæ tutelæ suæ egerat, & transegerat; adversus eosdem Tutores ex personâ fratris sui, cui hæres extiterat, agens, præscriptione factæ transactionis non summovetur. *L. 9. pr. D. h. t.* Pariter & ille, qui per fallaciam cohæredis ignorans universâ, quæ in verò erant, Instrumentum Transactionis sinè Aquilianâ stipulatione interposuit, non tam paciscitur, quàm decipitur. *Cit. L. 9. §. 2.* Nec minùs ei, qui nondum certus ad se querelam contra Patris Testamentum pertinere, de aliis causis, cum adversariis pacto transegit, tantùm in his interpositum pactum nocebit, de quibus inter eos actum esse probatur. *Cit. L. 9. §. 3. in init. . .* 2dò Transactio dispescitur in Juratam, & non Juratam. *1ma*, quæ Juramenti religione vallata est, *altera*, quæ sinè Juramento inita est, diversus harum pecierum Juris effectus est, quòd fortior sit obligatio Transactionis Juratæ, Juratam enim Transactionem non liberantes non solùm infamiâ norantur, verùm etiam actione privari, restitutâ pœnâ, quæ pactis probatur inserta, & rerum proprietate carent, & emolumento, quod ex Transactione illâ fuerint consecuti. *L. 41. C. h. t.* Quæ singula aliter se habent in violatione Transactionis Juramento non solidatæ. 3tiò Transactio *alia est pœnalis*, si in casum resilientiæ certa pœna à resiliente sit exsolvenda. *Alia non pœnalis*, in quâ istiusmodi pœna à transigentibus non est præfinita, à priori resilientis ad solutionem pœnæ compellitur *L. 37. C. h. t.* Ubi enim Pactum, vel Transactio scripta est, atque Aquilianæ stipulationis, & acceptilationis vinculis firmitas Juris innexa, aut subsecutis secundùm Leges accommodandus est consensus, aut pœna unâ cum his, quæ data probantur, antè cognitionem causæ, si adversarius hoc maluerit, inferenda est. *L. 40. C. h. t.* Indéque Actor stando pœnalis Transactionis promisso adversarium suum, aut ad implementum faciendum, aut ad pœnam solvendam obligatum habet, si tamen Transactio Juramento solidata fuerit, non adimpletâ à reo fide, tam res transacta, quàm pœna exactioni subjacer, idem est, si clausula: *Rato nihilominus manente Transactionis Pacto* - adjecta fuerit. *L. p. D. h. t.* Quo casu pariter contrà resilientem, si quid negotii dirimendi causâ datum fuerit, & pacti exceptio, & datorum actio datur, quòd si nihil tale convenerit, exceptio, non etiam eorum,

rum, quæ data sunt, partâ securitate, repetitio competit. *L. 17. C. h. t.* 4to
Transactio alia est *Judicialis*, quæ Judiciali nritur authoitate, *Extrajudicialis*
 haia, quæ tali est destituta, hæc inter duo discrimen ponit *Ludovici in Doctr.*
Pand. h. t. § 8. Quodd scilicet posterior Praxi duce intuitu læsionis ultrâ dimi-
 dium rescindi valeat.

SECTIO 3tia.

Materia Transactionis res dubia est, & litigiosa, bifariam autem rem du-
 biam dici Trivialistæ nôrunt, vel enim talis est ratione litis actu inten-
 tate, vel in futurum movendæ, non tamen illam actu motam requiri, sed
 probabilem etiam hic omne punctum ferre litis timorem decidit. *Lex 2. C. h. t.*
 idcirco & post causæ conclusionem, etiam immediatè antè Sententiam Trans-
 actioni locum esse facillè largior, super re autem judicatâ, utpotè certâ, &
 determinatâ, Romanè loquor, febrizitans est Transactio. *L. 32. C. h. t.* Ast
 nunc ob emerfuras forsitan in executione difficultates Transactionem super
 re judicatâ genitam, firmitate non destitui vera est opinio *Stryckii in u. m. h. t.*
 §. 7.

Neque quid contrarii generat *Lex 31. C. h. t.* ubi de re certâ Transactio inter-
 poni dicitur, etenim res certa ibidem reputatur, cujus species certa est.
Eckold. ad D. h. t. §. 2. Qualis esse potest, licet circa Jus illius adhucdum fluc-
 tuemus, neque 2dò difficultatem alit *Lex 229. D. de V. S.* quæ habet transacta,
 finitave intelligi debere, non solum, quibus controversia fuit, sed etiam,
 quæ sinè controversiâ sint possessa .. Transactio enim fieri potest non tan-
 tum de re, super quâ actu lis mota est, sed & de re, quæ nondum est in Ju-
 dicio deducta, adeoque quæ hætenus sinè controversiâ fuit possessa, ubi
 in futurum tamen lis metuitur. *L. 2. C. h. t.*

SECTIO 4ta.

Transigendi potestas competit omnibus, quibus libera est rerum admi-
 nistratio, Tutores itaque, Curatorésve super re pupillorum, & mi-
 norenium immobili, vel mobili quidem, ast servando servabili, seposito
 Judicis Decreto transigere nequeunt. *Arg. L. 22. C. de Adm. Tut.* Sed quid? si
 adver-